Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØE
přednesené dne 20. května 2021 [1]

Věc C-836/19

Toropet Ltd
proti
Landkreis Greiz

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgericht Gera (správní soud v Geře, Německo)]

„Řízení o předběžné otázce – Veřejné zdraví – Hygienická pravidla vztahující se na vedlejší produkty živočišného původu neurčené k lidské spotřebě – Nařízení (ES) č. 1069/2009 – Článek 7 odst. 1 – Zařazení odpovídající úrovni rizika pro zdraví lidí a zvířat – Článek 10 písm. a) a f) – Materiály kategorie 3 – Rozklad, znehodnocení a přítomnost cizích těles v materiálu – Povinnost přeřazení mezi materiály kategorie 2 – Článek 9 písm. h) – Článek 4 odst. 1 a 2 – Povinnost kontrolovat provozovatele od sběru po použití nebo odstranění vedlejších produktů živočišného původu“

I. Úvod

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgericht Gera (správní soud v Geře, Německo) se týká výkladu nařízení (ES) č. 1069/2009 [2] v oblasti vedlejších produktů živočišného původu, konkrétněji přeřazení vedlejších produktů živočišného původu, které již neodpovídají požadavkům kategorie, do které byly původně zařazeny, do nižší kategorie.

2. Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Toropet Ltd a Landkreis Greiz (okres Greiz, Německo) ohledně rozhodnutí Landkreis Greiz přeřadit a poté odstranit některé vedlejší produkty živočišného původu kategorie 3 do kategorie 2 z důvodu, že byly změněny plísněmi, hnilobou a cizími tělesy.

3. Z dále uvedených důvodů jsem toho názoru, že vedlejší produkty živočišného původu zařazené původně do kategorie 3, které již nevyhovují úrovni rizika spojeného s touto kategorií v důsledku rozkladu, znehodnocení nebo smíchaní s cizími tělesy, musejí být přeřazeny do nižší kategorie [3].

[1] – Původní jazyk: francouzština.

[2] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu) (Úř. věst. 2009, L 300, s. 1).

[3] – Nižšími kategoriemi jsou kategorie 1 a 2, které zahrnují tzv. materiály, které představují vysoké riziko, a splňují přísnější požadavky. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že materiály, o které jde v původním řízení, nezahrnují materiály kategorie 1, které představují nejvyšší riziko, takže došlo k přeřazení do kategorie 2.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Nařízení č. 1069/2009

4. Body 11, 29 a 38 nařízení č. 1069/2009 znějí takto:

„(11) […] Hlavní cíle pravidel pro vedlejší produkty živočišného původu, totiž zvládání rizik pro zdraví lidí a zvířat a ochrana bezpečnosti potravinového a krmivového řetězce, by měly být jasně stanoveny. Toto nařízení by mělo umožnit splnění těchto cílů.

[…]

(29) Vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty by měly být na základě posouzení rizik klasifikovány do tří kategorií odpovídajících stupni rizika, které tyto produkty představují pro zdraví lidí a zvířat. Vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty představující vysoké riziko by se měly používat pouze pro účely mimo krmivový řetězec, zatímco použití produktů s nižším rizikem by mělo být za bezpečných podmínek povoleno.

[…]

(38) Vedlejší produkty živočišného původu by měly být používány, pouze pokud jsou rizika pro zdraví lidí a zvířat v průběhu jejich zpracování a při uvádění získaných produktů vyrobených na bázi vedlejších produktů živočišného původu na trh snížena na minimum. Není-li tato možnost dostupná, měly by být vedlejší produkty živočišného původu za bezpečných podmínek neškodně odstraněny. […] Obecně by měly být možnosti týkající se kategorie rizikovějších produktů otevřeny také pro méně rizikové kategorie, pokud s ohledem na riziko, které se pojí s některými vedlejšími produkty živočišného původu, neexistují zvláštní faktory.“

5. Článek 2 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení zní takto:

„1. Toto nařízení se vztahuje:

a) na vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které podle právních předpisů Společenství nejsou určeny k lidské spotřebě, […]“

6. Článek 4 uvedeného nařízení, nadepsaný „Počáteční bod výrobního řetězce a povinnosti“, ve svých odst. 1 a 2 stanoví:

„1. Jakmile provozovatelé vyprodukují vedlejší produkty živočišného původu nebo získané produkty, které spadají do oblasti působnosti tohoto nařízení, označí je a zajistí, že se s nimi bude zacházet v souladu s tímto nařízením (počáteční bod).

2. Provozovatelé zajišťují, aby vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty splňovaly ve všech fázích sběru, přepravy, manipulace, ošetření, přeměny, zpracování, skladování, uvádění

na trh, distribuce, používání a neškodného odstraňování v podnicích, které kontrolují, požadavky tohoto nařízení, které jsou relevantní pro jejich činnosti.“

7. Článek 7 téhož nařízení, nadepsaný „Kategorizace vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů“, v odst. 1 stanoví:

„Vedlejší produkty živočišného původu se v souladu se seznamy stanovenými v článcích 8, 9 a 10 zařazují do specifických kategorií, které odpovídají úrovni rizika pro zdraví lidí a zvířat, které v souvislosti s těmito vedlejšími produkty živočišného původu vzniká.“

8. Článek 9 nařízení č. 1069/2009, nadepsaný „Materiál kategorie 2“, v písm. d) a h) stanoví:

„Materiál kategorie 2 zahrnuje tyto vedlejší produkty živočišného původu:

[…]

d) produkty živočišného původu, které byly z důvodu výskytu cizích těles v těchto produktech prohlášeny za nevhodné k lidské spotřebě;

[…]

h) vedlejší produkty živočišného původu jiné než materiál kategorie 1 nebo materiál kategorie 3.“

9. Článek 10 tohoto nařízení, nadepsaný „Materiál kategorie 3“, v písm. a) a f) stanoví:

„Materiál kategorie 3 zahrnuje tyto vedlejší produkty živočišného původu:

a) těla poražených zvířat a jejich části, nebo v případě zvěře těla usmrcených zvířat nebo jejich části, které jsou podle právních předpisů Společenství vhodné k lidské spotřebě, avšak z obchodních důvodů nejsou k lidské spotřebě určeny;

[…]

f) produkty živočišného původu nebo potraviny obsahující produkty živočišného původu, které z obchodních důvodů nebo z důvodu problémů způsobených výrobními vadami, vadami balení nebo jinými závadami, z nichž nevzniká žádné riziko pro zdraví lidí ani zvířat, již nejsou určeny k lidské spotřebě;

[…]“

10. Článek 14 uvedeného nařízení, nadepsaný „Neškodné odstranění a použití materiálu kategorie 3“, zní takto:

„Materiál kategorie 3 se:

a) neškodně odstraní jako odpad spálením, po předchozím zpracování nebo bez něj;

b) využije nebo neškodně odstraní spoluspálením, pokud je materiál kategorie 3 odpadem, po předchozím zpracování nebo bez něj;

c) po zpracování neškodně odstraní na povolené skládce;

d) zpracuje, kromě materiálu kategorie 3, který se změnil rozkladem nebo znehodnocením, a představuje proto nepřijatelné riziko pro zdraví lidí a zvířat […]

[…]“

11. Článek 15 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„1. Mohou být stanovena opatření k provedení tohoto oddílu upravující:

[…]

k) úroveň rizika, které je v souvislosti s některými materiály považováno za nepřijatelné pro zdraví lidí a zvířat, jak uvádí čl. 14 písm. d).

[…]“

12. Článek 25 odst. 1 písm. e) nařízení č. 1069/2009 stanoví:

„1. Provozovatelé zajistí, aby zařízení nebo podniky pod jejich kontrolou, které vykonávají činnosti uvedené v čl. 24 odst. 1 písm. a) a h):

[…]

e) byly vybaveny odpovídajícím vybavením na čištění a dezinfekci nádob a vozidel s cílem zabránit riziku kontaminace.“

13. Článek 28 tohoto nařízení, nadepsaný „Vlastní kontroly“, stanoví:

„Provozovatelé zavedou, provádějí a udržují ve svých zařízeních nebo podnicích vlastní kontroly, jejichž účelem je sledovat dodržování tohoto nařízení. Zajišťují, aby zařízení nebo podnik neopustil žádný vedlejší produkt živočišného původu nebo získaný produkt, u kterého existuje podezření nebo se zjistí, že nesplňuje podmínky tohoto nařízení, ledaže je určen k neškodnému odstranění.“

2. Nařízení (EU) č. 142/2011

14. Příloha IV kapitola 1 oddíl 4 odst. 3 nařízení (EU) č. 142/2011 [4] stanoví:

„Pokud zpracovatelská zařízení, která zpracovávají materiál kategorie 3, zpracovávají materiály určené ke krmení, musí disponovat zařízením na kontrolu přítomnosti cizích těles, jako je například obalový materiál nebo kovové části, ve vedlejších produktech živočišného původu nebo získaných produktech. Takováto cizí tělesa musí být před zpracováním nebo během něj odstraněna.“

[4] – Nařízení Komise ze dne 25. února 2011, kterým se provádí nařízení č. 1069/2009 a provádí směrnice Rady 97/78/ES, pokud jde o určité vzorky a předměty osvobozené od veterinárních kontrol na hranici podle uvedené směrnice (Úř. věst. 2011, L 54, s. 1).

3. Nařízení (ES) č. 178/2002

15. Článek 14 odst. 5 nařízení (ES) č. 178/2002 [5] stanoví:

„Při rozhodování o tom, zda potravina není vhodná k lidské spotřebě, se bere v úvahu skutečnost, zda není potravina s ohledem na své zamýšlené použití nepřijatelná pro lidskou spotřebu z důvodu kontaminace cizorodými nebo jinými látkami nebo z důvodu hniloby, kažení [znehodnocení] nebo rozkladu."

B. Německé právo

16. Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (zákon o odstraňování vedlejších produktů živočišného původu) ze dne 25. ledna 2004 (BGBl. 2004 I, s. 82), ve znění ze dne 4. srpna 2016 (BGBl. 2016 I, 1966) (dále jen „TierNebG"), ve svém § 1, nadepsaném „Působnost", stanoví:

„Tento zákon provádí nařízení [č. 1069/2009], naposledy pozměněné nařízením [Rady] (EU) č. 1385/2013 [ze dne 17. prosince 2013] (Úř. věst. 2013, L 354, s. 86), a dále přímo použitelné právní akty Evropského společenství nebo Evropské unie přijaté na základě nebo k provedení tohoto nařízení."

17. Ustanovení § 3 TierNebG stanoví povinnost odstranit některé vedlejší produkty živočišného původu, zatímco ustanovení § 12 TierNebG se týkají kontroly dodržování vnitrostátních a unijněprávních pravidel v oblasti, na kterou se vztahuje působnost nařízení č. 1069/2009, příslušnými orgány.

18. Thüringer Ausführungsgesetz zum Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (zákon Země Durynsko, kterým se provádí spolkový zákon o odstraňování vedlejších produktů živočišného původu) ze dne 10. června 2005 (Thür GVBl. 2005, s. 224) a dále Thüringer Verordnung über die Einzugsbereiche nach dem Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (nařízení Země Durynsko o oblastech působnosti přijaté na základě spolkového zákona o odstraňování vedlejších produktů živočišného původu) ze dne 11. října 2005 (Thür GVBl. 2005, s. 355) zavádějí ustanovení o organizacích odpovědných za odstraňování vedlejších produktů živočišného původu kategorií 1 a 2 a o oblastech působnosti, v jejichž rámci musejí tyto organizace uvedené vedlejší produkty sbírat, přepravovat, skladovat, ošetřovat, zpracovat nebo odstranit [6].

III. Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

19. Společnost Toropet zpracovává a prodává vedlejší produkty živočišného původu mimo jiné výrobcům krmiv, recyklátorům živočišných tuků a podnikům na výrobu bioplynu. V Německu provozuje zařízení, které je na základě nařízení č. 1069/2009 schváleno jako zařízení pro přechodnou manipulaci pro materiály kategorie 3. Je rovněž zapsána jako přepravce vedlejších produktů živočišného původu.

[5] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06).

[6] – Společnost Toropet zpochybňuje pravomoc Landkreis Greiz k odstranění materiálů, o které jde ve sporu v původním řízení. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že předběžné otázky se týkají pouze přeřazení dotčených materiálů a nikoli jejich odstranění tímto orgánem, jak je upraveno německým právem.

20. Dne 23. ledna 2018 zjistil Landkreis Greiz při správní kontrole prováděné v tomto zařízení pro přechodnou manipulaci přítomnost plísní, hniloby a cizích těles ve 38 velkých bednách (obecněji označovaných jako „skříňové palety“) obsahujících vedlejší produkty živočišného původu kategorie 3. Kvůli přítomnosti těchto plísní, hniloby a cizích těles přeřadil Landkreis Greiz dotčené materiály do kategorie 2 a nařídil okamžité odstranění 38 skříňových palet ve vykonávacím řízení, které proběhlo týž den. Náklady spojené s těmito operacemi ve výši 2 346,17 eur byly dány společnosti Toropet k úhradě.

21. Tento příkaz byl potvrzen rozhodnutím ze dne 25. ledna 2018, ve kterém Landkreis Greiz vysvětlil, že kvůli vadám představovaným plísní, hnilobou a cizími tělesy již nelze dotčené materiály zařadit do kategorie 3, ale pouze do kategorie 2. Společnost Toropet ani její obchodní partner, který se měl zpracování těchto materiálů ujmout, přitom nejsou oprávněni s materiály kategorie 2 manipulovat. Při neexistenci oddělené chladírenské místnosti nemohly být navíc dotčené materiály na místě uskladněny do doby, než bude nalezeno smírné řešení.

22. Dne 9. října 2018 podala společnost Toropet žalobu k Verwaltungsgericht Gera (správní soud v Geře) znějící na vydání určovacího rozsudku směřujícího ke zrušení správního rozhodnutí ze dne 25. ledna 2018.

23. V rámci své žaloby společnost Toropet vytýká Landkreis Greiz, že postupoval nesprávně, když přeřadil dotčené materiály do kategorie 2, aniž provedl vědecké zkoumání. Zpochybňuje opodstatněnost posouzení dotčených materiálů, podle něhož jsou zkažené, znehodnocené nebo plesnivé. Společnost Toropet je toho názoru, že kritérium použité veterinárními lékaři a Landkreis Greiz, konkrétně kritérium poživatelnosti, podle něhož jsou produkty vhodné k lidské spotřebě, jde nad rámec ustanovení článku 10 nařízení č. 1069/2009.

24. Společnost Toropet uvádí, že z čl. 14 písm. d) tohoto nařízení plyne, že rozklad či znehodnocení vedlejších produktů živočišného původu neodůvodňují přeřazení do nižší kategorie, neboť je možné využití v souladu s čl. 14 písm. b) uvedeného nařízení, a že odstranění není vždy nutné. Podle názoru této společnosti mohou navíc dotčené vedlejší produkty živočišného původu spadat do působnosti čl. 10 písm. f) téhož nařízení, neboť toto ustanovení vylučuje pouze produkty vykazující významná rizika způsobovaná onemocněními zvířat. Podle společnosti Toropet přitom maso změněné plísní nebo hnilobou takové riziko nepředstavuje.

25. Tato společnost zvláště uvádí, že poněvadž materiály kategorie 3 nejsou určeny k lidské spotřebě[7], to, zda dotčené materiály jsou k lidské spotřebě vhodné či nikoli, není relevantní. Pokud jde o přítomnost cizích těles v dotčených materiálech, ta nemůže vést k přeřazení, je-li možné prosté mechanické oddělení.

26. Předkládající soud uvádí, že v případě dotčených vedlejších produktů živočišného původu šlo především o materiály zařazené původně do kategorie 3, a to buď na základě čl. 10 písm. a) nařízení č. 1069/2009, které se vztahuje na těla poražených zvířat a jejich části *vhodné k lidské spotřebě*, které ale k takové spotřebě určeny nejsou, nebo na základě čl. 10 písm. f) tohoto nařízení, které se vztahuje na produkty živočišného původu nebo potraviny obsahující produkty živočišného původu, které *již nejsou určeny k lidské spotřebě* z obchodních důvodů nebo z jiných důvodu, z *nichž nevzniká žádné riziko pro zdraví lidí ani zvířat*. Vedlejší produkty živočišného

[7] – Společnost Toropet v tomto ohledu uvádí materiály kategorie 3 uvedené v čl. 10 písm. h) (zahrnující zejména krev, placentu, vlnu a peří) a v písm. p) (zahrnující odpady ze stravovacích zařízení) nařízení č. 1069/2009, které mohou podle jejího názoru vykazovat rizika pro zdraví, a přesto zůstaly zařazeny v kategorii 3.

původu spadající do působnosti písm. a) zahrnovaly žaludky přežvýkavců nebo uši. Vedlejšími produkty živočišného původu spadajícími do působnosti písm. f) byly zejména mleté klobásy nebo hovězí nervy.

27. Tento soud poznamenává, že rozklad a znehodnocení materiálů kategorie 3 je v zásadě činí nevhodnými k lidské spotřebě a vzniká z nich riziko pro zdraví lidí a zvířat. Klade si proto otázku, zda tyto změny musejí vést k přeřazení materiálů do odlišné kategorie.

28. Předkládající soud podotýká, že hlavním cílem nařízení č. 1069/2009, jak vyplývá z bodu 11 jeho odůvodnění i z jeho článku 1, je zvládání rizik pro zdraví lidí a zvířat a ochrana bezpečnosti potravinového a krmivového řetězce. Nebezpečnost se proto neomezuje pouze na lidské zdraví. Článek 14 písm. d) tohoto nařízení ostatně zdůrazňuje, že s rozkladem a znehodnocením vzniká riziko pro zdraví lidí a zvířat.

29. Předkládající soud se však domnívá, že čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009 může bránit tomu, aby v důsledku rozkladu nebo znehodnocení dotčených materiálů došlo následně ke změně původního zařazení. Podle předkládajícího soudu lze totiž z tohoto ustanovení vyvodit, že rozklad a znehodnocení v zásadě ovlivňují nikoli *zařazení*, ale pouze *použití* materiálů kategorie 3. Použití těchto materiálů pro účely výroby krmiv je sice podle tohoto soudu na základě článku 14 písm. d) tohoto nařízení vyloučeno, naproti tomu je podle všeho možné použít tyto materiály pro jiné účely, například jejich využitím spoluspálením podle čl. 14 písm. b) uvedeného nařízení.

30. Předkládající soud se rovněž zabývá otázkou výkladu čl. 9 písm. d) nařízení č. 1069/2009. Na základě tohoto ustanovení musí být totiž materiály prohlášené za nevhodné k lidské spotřebě z důvodu přítomnosti cizích těles zařazeny do kategorie 2. Z přílohy IV kapitoly I oddílu 4 odst. 3 nařízení č. 142/2011 však plyne, že přítomnost cizích těles nepostačuje k tomu, aby vedla k přeřazení do kategorie 2, je-li možné je odstranit pomocí zařízení umožňujících jejich detekci v souladu s pravidly platnými pro podniky na zpracování materiálu kategorie 3. Předkládající soud si navíc klade otázku, zda je prevence rizika přítomnosti cizích těles relevantní, jsou-li materiály kategorie 3 určeny nikoli ke zpracování na zvířecí krmivo, nýbrž ke spálení nebo použití při výrobě bionafty.

31. Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Gera (správní soud v Geře) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 10 písm. a) [nařízení č. 1069/2009] vykládán v tom smyslu, že původní klasifikace jako materiál kategorie 3 ztratí platnost, pokud dotčený materiál v důsledku rozkladu nebo znehodnocení přestane být vhodný k lidské spotřebě?

2) Musí být čl. 10 písm. f) [nařízení č. 1069/2009] vykládán v tom smyslu, že původní klasifikace produktů živočišného původu nebo potravin obsahujících produkty živočišného původu jako materiálu kategorie 3 ztratí platnost, pokud z dotčeného materiálu v důsledku následných procesů vedoucích k rozkladu, resp. znehodnocení vzniká riziko pro zdraví lidí a zvířat?

3) Musí být ustanovení čl. 9 písm. d) [nařízení č. 1069/2009] vykládáno restriktivně v tom smyslu, že materiál smíšený s cizími tělesy, jako jsou dřevěné piliny, se do kategorie 2 zařazuje pouze tehdy, pokud se jedná o materiál, který je nutno zpracovat a je určen ke krmení?“

32. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 14. listopadu 2019 byla zapsána do rejstříku kanceláře Soudního dvora dne 18. listopadu 2019.

33. Landkreis Greiz a Evropská komise předložily písemná vyjádření. Landkreis Greiz a Evropská komise, jakož i společnost Toropet rovněž písemně odpověděly na otázky položené Soudním dvorem dne 2. prosince 2020.

IV. Analýza

34. Svými třemi předběžnými otázkami, o kterých je třeba pojednat společně, se předkládající soud snaží v podstatě zjistit, zda klasifikace materiálů, které byly původně zařazeny mezi materiály kategorie 3 ve smyslu čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009, ztratí platnost v důsledku rozkladu nebo znehodnocení (první a druhá otázka) nebo smíchání s cizími tělesy (třetí otázka), takže je třeba je přeřadit do nižší kategorie.

35. Je třeba uvést, že původní zařazení vedlejších produktů živočišného původu dotčených v původním řízení do kategorie 3, tj. zařazení od jejich sběru, není zpochybňováno. Naproti tomu vyvstává otázka, zda existuje povinnost přeřadit takové vedlejší produkty živočišného původu, které *následně ve svém životním cyklu* vykazují takové vady, jakými jsou plísně, hniloba nebo cizí tělesa [8].

36. Zatímco společnost Toropet se domnívá, že vedlejší produkty živočišného původu spadající do působnosti čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009 a vykazující takové vady musí být nadále zařazeny do kategorie 3, Landkreis Greiz a Evropská komise se naopak domnívají, že tyto vedlejší produkty živočišného původu musejí být obligatorně přeřazeny do kategorie 2.

37. Ve zbytku tohoto stanoviska zformuluji nejprve několik poznámek ke konkrétnímu případu směsí vedlejších produktů živočišného původu s cizími tělesy (oddíl A) a poté vysvětlím, proč podle mého názoru existuje povinnost přeřadit takové materiály, jako jsou ty, o které jde v původním řízení, do kategorie 2, neodpovídají-li již úrovni rizika spojeného s jejich původním zařazením (oddíl B), přičemž se opřu o analýzu následujících ustanovení nařízení č. 1069/2009, a to článků 7 až 10 pojímaných jako celek, čl. 9 písm. h), čl. 10 písm. a) a f), čl. 4 odst. 2 a čl. 14 písm. d).

A. Úvodní úvahy: k použití nařízení č. 1069/2009 na směsi vedlejších produktů živočišného původu a cizích těles

38. Mám za to, že dříve, než budou vyvozeny důsledky ohledně povahy cizích těles a ohledně dopadu, který mají na kategorizaci vedlejších produktů živočišného původu, do kterých jsou přimíchány, je úvodem užitečné připomenout poznatky z nedávného rozsudku P. F. Kamstra Recycling a další [9].

[8] – Podpůrně poznamenávám, že vedle změn dotčených v původním řízení předkládající soud uvádí, že část kontrolovaných materiálů kategorie 3 obsahovala materiály kategorie 2 ve smyslu čl. 9 písm. a) nařízení č. 1069/2009. Tento druh směsi (materiály kategorie 2 a kategorie 3) výslovně spadá do režimu spojeného s nejpřísnější kategorií podle tohoto nařízení, a to kategorií 2 podle čl. 9 písm. g) tohoto nařízení.

[9] – Rozsudek ze dne 3. září 2020 (C-21/19 až C-23/19, dále jen „rozsudek Kamstra Recycling“, EU:C:2020:636).

39. Pro připomenutí, ve věcech, ve kterých byl vydán tento rozsudek, šlo o směsi vedlejších produktů živočišného původu spadajících do kategorie 3 ve smyslu článku 10 nařízení č. 1069/2009, a nikoliv nebezpečných odpadů ve smyslu nařízení (ES) č. 1013/2006[10]. Otázka se týkala toho, zda přeprava těchto směsí spadá do působnosti nařízení č. 1069/2009 nebo nařízení č. 1013/2006.

40. Soudní dvůr po analýze prací vztahujících se k přípravě nařízení č. 1069/2009, cílů sledovaných tímto nařízením a dále systematiky jeho ustanovení rozhodl, že uvedené směsi, a tedy i jejich přeprava do oblasti působnosti naposledy zmíněného nařízení spadají[11].

41. Zdůrazňuji, že Soudní dvůr rozhodl, že nařízení č. 1069/2009 se vztahuje na směsi vedlejších produktů živočišného původu a nikoliv nebezpečných odpadů, nevyslovil se však k tomu, jaké druhy *nikoliv nebezpečných odpadů* je povoleno s vedlejšími produkty živočišného původu mísit, ani ke kategorii materiálů, do které mohou dotčené směsi náležet.

42. V nyní projednávaném případě je nesporné, že směs, o kterou jde v sporu v původním řízení, obsahuje cizí tělesa, která byla s ohledem na svoji povahu[12] považována za nikoliv nebezpečné odpady ve smyslu nařízení č. 1013/2006.

43. Tato směs proto s ohledem na rozsudek Kamstra Recycling v zásadě[13] spadá do působnosti nařízení č. 1069/2009.

44. Chci však upozornit na dva body.

45. Zaprvé je třeba vycházet z předpokladu, že nikoliv nebezpečné odpady v původním řízení, zejména kusy omítky, nejsou cizími tělesy, které lze snadno extrahovat, jako jsou plastové obaly nebo kovové části ve smyslu přílohy IV kapitoly I oddílu 4 odst. 3 nařízení č. 142/2011[14].

46. Zadruhé zdůrazňuji, že ačkoli jakákoli směs vedlejších produktů živočišného původu kategorie 3 a nikoliv nebezpečných odpadů spadá do působnosti nařízení č. 1069/2009, vyvstává otázka, zda je třeba takovou směs z hlediska ustanovení tohoto nařízení přeřadit do nižší kategorie, a to přinejmenším v některých případech. Tato otázka, o které není v rozsudku Kamstra Recycling[15] pojednáno, je jádrem nyní projednávané věci.

[10] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (Úř. věst. 2006, L 190, s. 1).

[11] – Viz rozsudek Kamstra Recycling, body 52, 53 a 55.

[12] – Podle informací poskytnutých předkládajícímu soudu Landkreis Greiz tvoří tato cizí tělesa zbytky omítek nebo zdí, rozdrcené plastové částice a zbytky dřeva. Z odpovědi společnosti Toropet na otázky Soudního dvora plyne, že některými cizími tělesy byly vedle zbytků sádry také piliny ze zvířecích kostí, která byly do materiálů zahrnuty již od počátku.

[13] – Jediná zjištěná výjimka se týká směsi vedlejších produktů živočišného původu a nebezpečných odpadů nebo odpadů kontaminovaných takovými odpady (viz rozsudek Kamstra Recycling, bod 50).

[14] – Příloha IV nařízení č. 142/2011 se vztahuje na podniky na zpracování materiálů kategorie 3, jejichž kategorizace se po odstranění cizích předmětů, jako jsou nosní kroužky a ušní značky, v zásadě nemění. V tomto případě tedy otázka povinnosti přeřazení nevyvstává.

[15] – Je zajisté pravda, že tato otázka byla předmětem rozpravy na jednání k přednesu řečí ve věcech, ve kterých byl tento rozsudek vydán, nicméně vzhledem k tomu, že hlavní otázka se týkala vztahu mezi nařízením č. 1069/2009 a nařízením č. 1013/2006, uvedl Soudní dvůr v bodě 44 rozsudku Kamstra Recycling, že „pro účely výkladu […], a tedy i pro použitelnost nařízení č. 1069/2009, není skutečnost, že dotyčný materiál patří do kategorie 1, kategorie 2 nebo kategorie 3, důležitá“.

B. K povinnosti přeřadit materiály kategorie 3 „kontaminované“ plísněmi, hnilobou nebo cizími tělesy do nižší kategorie

47. Úvodem je třeba zdůraznit, že v nařízení č. 1069/2009 se neobjevuje žádné výslovné ustanovení týkající se „přeřazení“ materiálů, které byly původně zařazeny do kategorie 3, do nižší kategorie.

48. Jak ukážu dále ve zbytku tohoto stanoviska, povinnost přeřazení, kterou navrhuji, se řídí logikou vlastní kategorizaci materiálů kategorie 3, která závisí na riziku pro zdraví lidí a zvířat, jež vykazují cizí tělesa a změny vyvolané plísněmi a hnilobou dotčených vedlejších produktů živočišného původu. Prokážu rovněž to, že toto posouzení rizika se uplatňuje v každé fázi životního cyklu vedlejšího produktu živočišného původu.

1. Ke kategorizaci materiálů do kategorií v závislosti na jejich úrovni rizika (články 7 až 10 nařízení č. 1069/2009)

49. Oddíl 4 hlavy I kapitoly I nařízení č. 1069/2009, který zahrnuje články 7 až 10, je věnován kategorizaci vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů.

50. Podle čl. 7 odst. 1 tohoto nařízení, kterým se řídí kategorizace vedlejších produktů živočišného původu, se vedlejší produkty živočišného původu zařazují do specifických kategorií, které odpovídají úrovni rizika pro zdraví lidí a zvířat, které v souvislosti s těmito vedlejšími produkty živočišného původu vzniká.

51. Toto ustanovení tak pro účely kategorizace stanoví dva relevantní údaje, které jsou vzájemně provázány: specifické kategorie a úroveň rizika.

52. Pokud jde o kategorizaci, vedlejší produkty živočišného původu spadající do oblasti působnosti nařízení č. 1069/2009 jsou zařazeny do jedné ze tří kategorií uvedených v článcích 8, 9 a 10 tohoto nařízení [16], které pokrývají seznamy materiálů kategorie 1, 2 a 3. Jelikož z této kategorizace není stanovena žádná výjimka, musejí vedlejší produkty živočišného původu nutně spadat do jedné z těchto tří kategorií [17].

53. Pokud jde o úroveň rizika, to představuje jediné kritérium, které tyto tři kategorie rozlišuje v tom smyslu, že materiály kategorie 3 jsou materiály považované za materiály s nízkým rizikem [18], zatímco materiály kategorií 1 a 2 jsou materiály s vysokým rizikem pro zdraví lidí a zvířat, přičemž materiály kategorie 1 jsou materiály, které vykazují nejvyšší riziko [19]. Na základě posouzení těchto rizik zavedl normotvůrce v rámci každé kategorie podrobný seznam materiálů.

54. Je třeba zdůraznit, že tato úroveň rizika, na níž závisí kategorizace do kategorie 1, 2 nebo 3, je rovněž relevantním kritériem pro konečné použití vedlejších produktů živočišného původu. Nařízení č. 1069/2009 totiž ve svých článcích 12, 13 a 14, vykládaných ve světle bodu 38

[16] – Tato kategorizace do kategorií je součástí povinností dopadajících na provozovatele, kteří sbírají a identifikují vedlejší produkty živočišného původu „za podmínek, které zabraňují vzniku rizik pro zdraví lidí a zvířat“ v souladu s čl. 21 odst. 1 nařízení č. 1069/2009.

[17] – Viz rovněž bod 57 poslední věta tohoto stanoviska.

[18] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. května 2019, ReFood (C-634/17, EU:C:2019:443, bod 50), který materiály kategorie 3 označuje za materiály vykazující „nižší stupeň nebezpečnosti“.

[19] – Viz poznámka pod čarou 3 v tomto stanovisku. Dodávám, že body 8 a 29 odůvodnění nařízení č. 1069/2009 odkazují na kategorizaci v závislosti na „stupni rizika“.

odůvodnění tohoto nařízení, zavedlo *pro každou kategorii* materiálů seznamy *možných* použití a odstranění a dále pravidla vztahující se na každou z nich, aby byla tato úroveň rizika snížena na minimum.

55. Je pravda, že možnosti použití a odstranění vztahující se na kategorii s vysokým rizikem dopadají i na materiály s nízkým rizikem [20]. Tato použití a odstranění se nicméně řídí různými, a někdy dokonce přísnějšími pravidly v závislosti na kategorii, v jaké jsou materiály zařazeny [21].

56. Tato kategorizace v závislosti na riziku nachází odůvodnění rovněž v bodě 29 odůvodnění nařízení č. 1069/2009, podle něhož by se vedlejší produkty živočišného původu představující vysoké riziko měly používat pouze pro účely mimo krmivový řetězec, zatímco použití produktů s nižším rizikem by mělo být za bezpečných podmínek povoleno.

57. V tomto ohledu konstatuji, že seznamy materiálů kategorií 1 a 3 mají taxativní povahu [22]. Musejí být proto vykládány striktně s tím, že jednak zahrnují pouze materiály, které výslovně zmiňují, a jednak u těchto materiálů musí být, jak jsem vysvětlil výše, dodržena míra rizika spojená s dotčenou kategorií. Tuto taxativní povahu lze vyvodit z existence podkategorie uvedené v čl. 9 písm. h) nařízení č. 1069/2009, která v rámci kategorie 2 pokrývá materiály, které nespadají ani do kategorie 1 ani do kategorie 3.

58. Existují přitom případy, kdy takové vady, jako jsou vady související s přítomností plísní, hniloby nebo cizích těles [23], mohou změnit úroveň rizika materiálů, které jsou jimi dotčeny [24]. Je-li tomu tak, *změna úrovně rizika* podle mého názoru povede ke *změně kategorizace*.

59. V rámci takového spor, jako je spor v původním řízení, je tedy třeba určit, zda taková cizí tělesa, jako jsou kusy omítky nebo dřevěné piliny, jakož i plísně a hniloba, mohou změnit úroveň rizika, kterou vykazují materiály zařazené původně mezi materiály kategorie 3 ve smyslu čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009 [25].

60. Nelze-li již tyto materiály řadit do kategorie 3, do níž byly zařazeny původně, protože vykazují vyšší riziko, a požadavky, které je třeba u této kategorie dodržet, nejsou splněny, bude v tomto případě třeba hledat kategorii, která může tyto „kontaminované“ materiály pokrýt. Jak vysvětlím v následujícím pododdílu, touto kategorií není jiná kategorie než kategorie 2, což je dáno především zbytkovou podkategorií uvedenou v čl. 9 písm. h) nařízení č. 1069/2009.

[20] – V tomto smyslu viz poslední věta bodu 38 odůvodnění nařízení č. 1069/2009. *A contrario* to podle mého názoru znamená, že použití stanovená specificky pro kategorii s nízkým rizikem, konkrétně pro kategorii 3, jako jsou použití uvedená v čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009, se nemohou uplatnit na rizikovější kategorie, a to kategorie 1 a 2.

[21] – Viz například přeměna vedlejších produktů živočišného původu na kompost nebo bioplyn, což je možné použití jak u materiálů kategorie 2, tak u materiálů kategorie 3. Pravidla pro toto použití v kategorii 2 jsou však přísnější než v kategorii 3 vzhledem k tomu, že materiály musí být před zpracováním v rámci tohoto použití podrobeny tlakové sterilizaci.

[22] – Upřesnit je třeba rovněž to, že čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1069/2009 stanoví, že seznamy materiálů kategorie 1, 2 a 3 mohou být změněny v návaznosti na posouzení rizik s ohledem na vědecký pokrok.

[23] – Zdůrazňuji, že je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda dotčené vedlejší produkty živočišného původu byly skutečně dotčeny přítomností plísní, hniloby a cizích těles, jako jsou kusy omítky nebo dřevěné piliny.

[24] – Zdůrazňuji, že přítomnost plísně nutně k takové změně nevede, je ještě třeba, aby tato plíseň měla za následek „nepřijatelné“ riziko pro zdraví lidí a zvířat, jak to rozvedu v bodě 70 tohoto stanoviska.

[25] – Požadavky spojené s úrovní rizika se mohou v rámci téže kategorie lišit. Způsoby posuzování rizika a požadavky spojené s materiály kategorie 3, zejména požadavky, které jsou obsaženy v čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009 a které jsou předmětem sporu, o nějž jde v původním řízení, zmíním v pododdílu 3 tohoto stanoviska.

2. K existenci subsidiární podkategorie [čl. 9 písm. h) nařízení č. 1069/2009]

61. Jak jsem uvedl v bodě 57 tohoto stanoviska, na rozdíl od článků 8 a 10 nařízení č. 1069/2009, které zavádějí uzavřený seznam materiálů kategorie 1 a 3, článek 9 tohoto nařízení stanoví v písm. h) demonstrativní seznam materiálů kategorie 2. Tato subsidiární podkategorie v souladu se svým zněním zahrnuje vedlejší produkty živočišného původu jiné než materiál kategorie 1 nebo materiál kategorie 3.

62. Mimoto je třeba z preventivních důvodů použít toto subsidiární zařazení, jak plyne z poslední věty bodu 35 odůvodnění nařízení č. 1069/2009, na „veškeré další vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou uvedeny v jedné ze tří stanovených kategorií“. Ustanovení článku 9 písm. h) tohoto nařízení by mělo být ve světle tohoto výrazu vykládáno široce v tom smyslu, že se vztahuje na všechny vedlejší produkty živočišného původu, které nebyly specificky zařazeny [26].

63. Existence této subsidiární podkategorie tedy podle mého názoru vyjadřuje úmysl normotvůrce dbát na to, aby se žádný vedlejší produkt živočišného původu neocitl v „právním vakuu“, pokud jde o jeho kategorizaci, takže materiály, které byly původně zařazeny do kategorie 3, neobsahují materiály kategorie 1, ale nemohou nebo už nemohou být zařazeny mezi materiály kategorie 3 z důvodu úrovně rizika, které představují, jsou *subsidiárně* automaticky zařazeny do kategorie 2 ve smyslu čl. 9 písm. h) nařízení č. 1069/2009.

64. Posledně uvedené ustanovení by se proto mělo vztahovat na vedlejší produkty živočišného původu kategorie 3 změněné plísněmi, hnilobou nebo cizími tělesy, které, i když neobsahují materiály kategorie 1, vykazují příliš vysokou úroveň rizika, než aby splňovaly požadavky materiálů kategorie 3 [27].

65. Jaké jsou tedy požadavky na materiály kategorie 3 uvedené v čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009, jejichž nedodržení musí vést k tomuto přeřazení do subsidiární kategorie 2?

3. K úrovni relevantního rizika z hlediska hygienických požadavků zakotvených v čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009

66. Článek 10 nařízení č. 1069/2009 stanoví taxativní seznam materiálů spadajících do kategorie 3 [28]. Z tohoto seznamu plyne, že materiály této kategorie zahrnují pouze vedlejší produkty živočišného původu ze zdravých zvířat považovaných za způsobilé k porážce po prohlídce *ante*

[26] – V tomto smyslu viz návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví veterinární pravidla pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny k lidské spotřebě, předložený dne 10. června 2008 [COM (2008) 345 final, dále jen „návrh nařízení č. 1069/2009“, část 6 sub ii) důvodové zprávy].

[27] – K tomuto bodu považuji za užitečné uvést, že bod 64 tohoto stanoviska nuancuje úvahy zmíněné v bodě 97, a to zejména v poslední větě, mého stanoviska ve spojených věcech P. F. Kamstra Recycling a další (C-21/19 až C-23/19, EU:C:2020:226) v tom smyslu, že pokud změna dotčených vedlejších produktů zvýší jejich úroveň rizika, má se použít kategorie 2, případně kategorie 1. Jakákoli směs vedlejších produktů živočišného původu kategorie 3 a nikoliv nebezpečných odpadů přesto podle mého mínění a v rozporu s tím, co podle všeho doporučuje Komise, nesmí být automaticky zařazena do kategorie 2. Vždy je třeba analyzovat úroveň rizika, které vytváří směs s nikoliv nebezpečným odpadem. Jeví se mi, že nařízení č. 1069/2009 nebrání tomu, aby některé směsi pocházející například z toho, co se neprodá v supermarketech z jiných než hygienických důvodů a obsahuje vedlejší produkty živočišného původu kategorie 3, jako jsou tácky s masem nebo jogurty smíchané s ovocem nebo zeleninou, mohly zůstat zařazené do kategorie 3, neznamenají-li riziko pro zdraví lidí a zvířat.

[28] – Viz bod 57 tohoto stanoviska.

mortem nebo přinejmenším vedlejší produkty ze zvířat, která nejsou přenašeči žádné nemoci přenosné na člověka nebo zvíře [29]. Pouze tyto materiály mohou být zpracovány pro výrobu zvířecích krmiv [30].

67. Článek 10 písm. a) tohoto nařízení stanoví, že do této kategorie spadají těla poražených zvířat a jejich části, které jsou vhodné k lidské spotřebě, avšak z obchodních důvodů nejsou k takové spotřebě určeny. Příslušná úroveň rizika u těchto materiálů proto spočívá v požadavku, aby byly *vhodné k lidské spotřebě* [31].

68. Článek 10 písm. f) uvedeného nařízení se týká produktů živočišného původu, které již nejsou určeny k lidské spotřebě z obchodních důvodů nebo z důvodu vad, z nichž nevzniká *žádné riziko pro zdraví lidí ani zvířat* [32].

69. Nařízení č. 178/2002 nám za účelem určení „vhodnosti k lidské spotřebě“, pokud jde o potraviny, poskytuje určitá vodítka. V čl. 14 odst. 5 totiž stanoví, že potravina nevhodná k lidské spotřebě je pro takovou spotřebu „nepřijatelná“ z důvodu kontaminace cizorodými nebo jinými látkami nebo z důvodu hniloby, kažení nebo rozkladu.

70. Přídavné jméno „nepřijatelné“, použité v článku 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009 za účelem kvalifikace úrovně rizika pro zdraví lidí a zvířat u materiálů kategorie 3 určených pro výrobu krmiv či organických hnojiv nebo půdních přídavků a změněných rozkladem nebo znehodnocením, musí být chápáno v témže smyslu [33]. Změna těchto materiálů plísní nebo hnilobou, takže uvedené materiály nejsou vhodné k lidské spotřebě nebo nejsou zbaveny veškerého rizika pro zdraví lidí nebo zvířat, musí tedy vést k tomu, že se tyto vedlejší produkty živočišného původu zařazené původně na základě čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009 do kategorie 3 přeřadí do kategorie 2 ve smyslu čl. 9 písm. h) tohoto nařízení, neobsahují-li dotčené materiály materiály kategorie 1.

71. Pokud jde o bod vznesený předkládajícím soudem v rámci jeho třetí předběžné otázky, zda i přes přítomnost cizích těles činících tyto materiály „nevhodnými k lidské spotřebě“ ve smyslu čl. 9 písm. d) nařízení č. 1069/2009, by mohly být dotčené materiály nicméně nadále řazeny do kategorie 3, a to buď proto, že tato cizí tělesa lze snadno odstranit, nebo proto, že tyto materiály lze použít pro jiné účely, než je krmení zvířat, jakožto spálené nebo přeměněné na bioplyn, učiním následující poznámky.

72. Zaprvé, jak jsem naznačil v bodě 45 tohoto stanoviska, opírám se o předpoklad, že dotčená cizí tělesa nelze snadno odstranit.

[29] – Šestnáct podkategorií uvedených v čl. 10 písm. a) až p) nařízení č. 1069/2009 zmiňuje zejména zvířata „vhodn[á] k lidské spotřebě“, produkty nebo vedlejší produkty nevykazující „žádné příznaky přenosného onemocnění“ anebo „žádné riziko pro zdraví lidí ani zvířat“.

[30] – Coby odchylku stanoví čl. 18 odst. 1 nařízení č. 1069/2009 používání materiálů kategorie 2 ke krmení za podmínek, které zajistí zvládání rizik pro zdraví lidí nebo zvířat.

[31] – V tomto ohledu je argument společnosti Toropet uvedený v bodě 24 tohoto stanoviska bez relevance. V souladu s definicí „vedlejší produkty živočišného původu“ uvedenou v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1069/2009 jsou totiž všechny vedlejší produkty živočišného původu *in fine* neurčené k lidské spotřebě. Kritérium „vhodnosti k lidské spotřebě“ je naproti tomu relevantní pro zařazení vedlejších produktů živočišného původu do kategorie 3 a spadá do působnosti čl. 10 písm. a) tohoto nařízení.

[32] – Na rozdíl od toho, co stanoví čl. 10 písm. a) nařízení č. 1069/2009, byly tyto vedlejší produkty původně určeny k lidské spotřebě. Jde zejména o prošlé potraviny, tj. produkty živočišného původu *vhodné k lidské spotřebě*, které ale byly staženy z distribuce, neboť nenašly komerční odbytiště (například kvůli době spotřeby považované za příliš krátkou, vadnému označení nebo balení anebo špatné úpravě).

[33] – V tomto ohledu upřesňuji, že úroveň rizika, které vykazují některé materiály pro zdraví lidí nebo zvířat a které je považováno za nepřijatelné, jak je uvedeno v čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009, může být upravena prováděcími opatřeními na základě čl. 15 odst. 1 písm. k) tohoto nařízení.

73. Zadruhé s ohledem na informace poskytnuté předkládajícím soudem poznamenávám, že Landkreis Greiz ani společnost Toropet se před tímto soudem čl. 9 písm. d) nařízení č. 1069/2009 podle všeho nedovolávaly. Toto ustanovení, které je výslovně uvedeno ve třetí předběžné otázce, je podle mě nicméně relevantní.

74. Pokud totiž taková cizí tělesa, jako jsou kusy omítky nebo dřevěné piliny, změnily vedlejší produkty živočišného původu kategorie 3, v projednávaném případě materiály spadající do působnosti čl. 10 písm. a) a f) nařízení č. 1069/2009, do té míry, že je učinily *nevhodnými k lidské spotřebě*, bylo by podle všeho nemyslitelné ponechat tuto směs nadále v kategorii 3, i když vykazuje tytéž vlastnosti a tutéž úroveň rizika jako materiály kategorie 2 uvedené v čl. 9 písm. d) tohoto nařízení. Měla by být tedy zařazena do této kategorie 2, a to buď na základě tohoto čl. 9 písm. d), pokud jde o produkty živočišného původu ve smyslu tohoto ustanovení, nebo na základě subsidiárního ustanovení uvedeného v čl. 9 písm. h) uvedeného nařízení, pokud jde o další vedlejší produkty živočišného původu.

75. Zdůrazňuji, že není důvod zacházet odlišně s materiály, jejichž úroveň rizika se změnila a napříště odpovídá úrovni rizika kategorie 2 definované nařízením č. 1069/2009, na straně jedné a na straně druhé s materiály, které by byly původně do této kategorie zařazeny [34]. Táž logika se uplatní u materiálů, které se následně rozložily nebo znehodnotily a které by byly původně v souladu s čl. 9 písm. h) tohoto nařízení zařazeny do kategorie 2.

76. Zatřetí dodávám, že okolnost, že provozovatel má v úmyslu změnit původní určení materiálů tím, že je odstraní nebo je zpracuje na bioplyn namísto toho, aby je zpracoval na krmivo, nemůže mít za následek, že materiály, které musejí být z hlediska rizik pro zdraví lidí a zvířat zařazeny do kategorie 2, mohou zůstat zařazeny do kategorie 3.

77. Opačný výklad by narážel jak na logiku vlastní kategorizaci zavedené normotvůrcem v článcích 8 až 10 nařízení č. 1069/2009, jejímž jediným relevantním kritériem je úroveň rizika, tak na jeden z hlavních cílů tohoto nařízení, a to zvládat rizika pro zdraví lidí a zvířat, vyjádřený v bodě 11 odůvodnění uvedeného nařízení.

78. Výklad, který navrhuji, potvrzuje čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1069/2009.

4. K povinnosti provozovatele vždy zajistit zachování původní kategorizace (čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1069/2009)

79. Článek 4 odst. 2 nařízení č. 1069/2009 všem provozovatelům [35] jasně ukládá povinnost zajistit, aby vedlejší produkty živočišného původu splňovaly pravidla tohoto nařízení „ve všech fázích sběru, přepravy, manipulace, ošetření, přeměny, zpracování, skladování, uvádění na trh, distribuce, používání a neškodného odstraňování“ těchto vedlejších produktů živočišného původu.

80. Zařazení vedlejšího produktu živočišného původu do kategorie v zásadě platí pro všechny operace, kterým je vedlejší produkt podroben, od jeho sběru až po jeho použití nebo odstranění. Jak jsem to už uvedl v bodě 99 svého stanoviska ve spojených věcech P. F. Kamstra Recycling

[34] – Nadto kdyby materiály, které jsou *in fine* totožné, pokud jde o riziko, které vykazují, avšak poléhají kontrole v jiné fázi řetězce vedlejších produktů živočišného původu, mohly být zařazeny odlišně, a tudíž by podléhaly příznivějšímu nebo přísnějšímu režimu, mělo by to *de facto* za následek nerovné zacházení s hospodářskými subjekty v odvětví vedlejších produktů živočišného původu.

[35] – Nařízení č. 1069/2009 vymezuje ve svém čl. 3 odst. 11 „provozovatele“ jako „fyzick[ou] nebo právnick[ou] osob[u], včetně přepravců, obchodníků a uživatelů, která má vedlejší produkt živočišného původu nebo získaný produkt pod svou skutečnou kontrolou“.

a další[36], nařízení č. 1069/2009 totiž nestanoví odlišnou kategorizaci podle operace, které jsou dotčené materiály podrobeny. Kategorizace se tedy nemění jen proto, že dotčené vedlejší produkty živočišného původu se nacházejí ve fázi sběru, přepravy nebo jsou určeny k odstranění nebo využití. Naproti tomu kategorizace není neměnná, vzroste-li v důsledku určitých změn faktor rizika pro zdraví lidí nebo zvířat.

81. V tomto ohledu zaprvé zdůrazňuji, že, jak jsem to uvedl rovněž v uvedeném bodě 99, jediným kritériem relevantním pro účely kategorizace vedlejších produktů živočišného původu je stupeň rizika. Toto konstatování je podpořeno bodem 29 odůvodnění a článkem 7 nařízení č. 1069/2009[37].

82. Z kontextu, do kterého čl. 4 odst. 2 tohoto nařízení zapadá, pokud jde o kategorizaci materiálů, tudíž plyne, že provozovatel musí zajistit, aby od sběru vedlejších produktů živočišného původu na jatkách až po jejich konečné určení, jako je jejich využití nebo odstranění, byla uvedená kategorizace zachována[38]. Tuto povinnost je třeba chápat v tom smyslu, že zachování kategorizace v určité kategorii závisí na zachování úrovně rizika, které je s ní spojeno.

83. Zadruhé tento závěr může ochránit užitečný účinek čl. 7 odst. 1 a článků 8 až 10 nařízení č. 1069/2009, které zavádějí seznamy materiálů pro účely kategorizace těchto materiálů, vykládaných ve světle cíle sledovaného tímto nařízením.

84. Uvedené nařízení totiž jednak směřuje k vytvoření soudržného a uceleného rámce hygienických pravidel a jednak k tomu, aby tato pravidla byla přiměřená zdravotním rizikům, která manipulace s těmito vedlejšími produkty ze strany provozovatelů v různých fázích řetězce nese. Tyto úvahy, které jasně vysvítají z bodů 5 a 6 odůvodnění téhož nařízení, podle mého názoru zdůrazňují, že stupeň rizika je relevantní vždy.

85. Dále je třeba zdůraznit, že nařízení č. 1069/2009 ukládá provozovatelům řadu povinností v souvislosti s povinností stanovenou v jeho čl. 4 odst. 2. Tito provozovatelé musejí totiž mimo jiné zajistit, aby podniky nebo závody, které kontrolují, dodržovaly přísná obecná hygienická pravidla, aby se zabránilo jakémukoli riziku kontaminace[39]. Stejně jak členské státy prostřednictvím úředních kontrol[40], tak provozovatelé sami prostřednictvím uplatňování vlastních kontrol ve svých zařízeních[41], jsou vázáni povinností dohledu v celém řetězci operací.

86. Tato ustanovení preventivní povahy do značné míry vysvětlují, proč by změny, jako jsou změny, o které jde ve sporu v původním řízení, měly mít výjimečnou povahu. Kromě toho v případě, že takové změny nastanou, čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1069/2009 by měl hrát podstatnou úlohu a vést k přeřazení. I když připomenu, že normotvůrce formálně nezavedl přeřazování materiálů[42], jaký by byl důvod existence tohoto ustanovení, pokud by je nebylo možné vzít v úvahu, čelí-li provozovatelé takovým změnám, které znamenají nedodržení logiky kategorizace zavedené normotvůrcem?

[36] – C-21/19 až C-23/19, EU:C:2020:226.

[37] – Viz rovněž body 50 a 56 tohoto stanoviska.

[38] – Což v zásadě znamená, že životní cyklus vedlejšího produktu živočišného původu, který začíná zařazením do kategorie 3, musí, pokud byly dodrženy všechny požadavky nařízení č. 1069/2009, a to zejména požadavky týkajících se rizika, skončit v této kategorii.

[39] – Provozovatelé musejí z tohoto titulu zavést vhodná opatření k čištění a dezinfekci svých kontejnerů a vozidel a udržovat svá zařízení v dobrém stavu [viz zejména čl. 25 odst. 1 písm. d) a e) nařízení č. 1069/2009].

[40] – Viz čl. 4 odst. 3 a článek 45 nařízení č. 1069/2009, jakož i článek 32 nařízení č. 142/2011.

[41] – Viz článek 28 nařízení č. 1069/2009.

[42] – Viz bod 47 tohoto stanoviska.

87. Zatřetí, ač v nařízení (ES) č. 1774/2002[43] předcházejícím stávajícímu nařízení podobné ustanovení neexistovalo, normotvůrce ve svém návrhu nařízení č. 1069/2009 s cílem vypracovat metodu o to více založenou na rizicích vyjádřil přání posílit principiální odpovědnost provozovatelů, pokud jde o požadavky, které toto nařízení stanoví v oblasti hygieny potravin a krmiv[44].

88. Proto musí být počáteční zařazení materiálů do specifické kategorie vždy kontrolováno a v případě potřeby přizpůsobeno hygienickému riziku, které mohou tyto materiály znamenat, a to zejména z důvodu přítomnosti cizích těles, rozkladu nebo znehodnocení, případně rozkladu i znehodnocení.

89. Úvahy rozvinuté společností Toropet, které převzal předkládající soud, týkající se konečného použití vedlejších produktů živočišného původu jako materiálů kategorie 3, tento závěr nevyvracejí.

5. K irelevanci použití materiálů pro účely kategorizace [čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009]

90. Předkládající soud jak u materiálů smíchaných s cizími tělesy, tak u materiálů, které prošly rozkladem nebo znehodnocením, zmiňuje argument, že platnost původní kategorizace materiálů do kategorie 3 by mohla být zachována s ohledem na jejich konečné určení v kategorii 3 (zhodnocení nebo odstranění), a to zejména pro jiné účely než účely související s výrobou krmiv[45]. Omezení vztahující se k neexistenci rozkladu nebo znehodnocení stanovené v čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009 by se proto mělo uplatnit jen v rámci použití materiálů.

91. Uznávám, že takový výklad není na první pohled zcela nesmyslný. Nicméně se podobně jako Komise domnívám, že tento výklad by byl v rozporu jak s cílem, tak strukturou nařízení č. 1069/2009.

92. Toto omezení stanovené v čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009 totiž neznamená, že takové materiály, jako jsou ty, o které jde v původním řízení, musejí zůstat v kategorii 3. V tomto ohledu články 12, 13 a 14 tohoto nařízení nepojednávají o požadavcích, které musejí být pro účely kategorizace materiálů do kategorií splněny[46] a jsou vymezeny výlučně v článcích 8 až 10 uvedeného nařízení.

93. Zohlednění konečného použití materiálů by ostatně znamenalo připojit další požadavek na jejich kategorizaci, který normotvůrce nestanovil ani nezamýšlel[47]. Konečné použití vedlejšího produktu živočišného původu závisí na jeho kategorizaci, a nikoli naopak.

[43] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu (Úř. věst. 2002, L 273, s. 1; Zvl. vyd. 03/37).

[44] – Viz návrh nařízení č. 1069/2009, část 6 sub ii) důvodové zprávy.

[45] – Viz bod 29 tohoto stanoviska.

[46] – Jak jsem připomněl v bodech 54 a 55 tohoto stanoviska, články 12, 13 a 14 nařízení č. 1069/2009 se omezují na stanovení seznamů možných použití u materiálů kategorie 1 až 3, uvedených v článcích 8, 9 a 10 tohoto nařízení, avšak vždy podle stupně rizika, které různé kategorie představují.

[47] – To by totiž vedlo k opačným situacím, kdy by plesnivé materiály nebo materiály smíchané s cizími tělesy musely být přeřazeny do kategorie 2, protože jsou určeny ke krmení zvířat, ale zůstaly by v kategorii 3, protože mohou být použity pro jiné účely.

94. Omezení připojené k čl. 14 písm. d) nařízení č. 1069/2009, podle něhož materiály kategorie 3 nesmějí být změněny rozkladem nebo znehodnocením, jsou-li určeny ke zpracování a použity, a to zejména k výrobě krmiv, tak slouží pouze jako připomenutí nutnosti, aby tyto materiály nevykazovaly nepřijatelné riziko pro zdraví lidí a zvířat.

95. Článek 14 nařízení č. 1069/2009 proto neohrožuje logiku vlastní kategorizaci zavedené normotvůrcem v článcích 7 až 10 tohoto nařízení a vyloženou v rámci tohoto stanoviska.

V. Závěry

96. Vzhledem k výše uvedené analýze navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky položené Verwaltungsgericht Gera (správní soud v Geře, Německo) takto:

„Článek 7 odst. 1, čl. 9 písm. h) a čl. 10 písm. a) a f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002, vykládané ve světle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1069/2009, musí být vykládány v tom smyslu, že u vedlejších produktů živočišného původu zařazených původně mezi materiály kategorie 3 ve smyslu čl. 10 písm. a) a f) naposledy uvedeného nařízení, které byly změněny rozkladem nebo znehodnocením, jakým je plíseň nebo hniloba, nebo smíchány s takovými cizími tělesy, jakými jsou kusy omítky nebo dřevěné piliny, takže uvedené materiály již nejsou vhodné k lidské spotřebě nebo nejsou zbaveny veškerého rizika pro zdraví lidí nebo zvířat, není dodržena úroveň rizika spojeného s tímto zařazením, a musejí být proto přeřazeny do nižší kategorie.“